

24. ADALET VE İÇİŞLERİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ

Adalet ve İçişleri Alanı'ndaki AB politikaları, Birliğin bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı olarak gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Adalet ve İçişleri Alanı temelde Maastricht ve Amsterdam Antlaşmalarıyla düzenlenmiştir. Maastricht Antlaşması'nın 2. maddesine göre, Birliğin, kişilerin serbest dolaşımını, dış sınırların kontrolü, sığınma, göç, suçun önlenmesi ve suçla mücadele gibi gerekli önlemlerle garanti altına alması gerekmektedir. Amsterdam Antlaşması'nın 1 Mayıs 1999 tarihinde yürürlüğe girmesiyle iç ve dış sınırlar, vizeler, yeni bir sığınma ve göç politikasının yanı sıra medeni hukuk alanında adli işbirliği gibi konular gündeme gelmiştir. Ekim 1999 tarihinde gerçekleştirilen Tampere AB Konseyi toplantısında ise Amsterdam Antlaşması'nın Adalet ve İçişleri'ne ilişkin hükümlerinin bütünüyle uygulanmasının önemi vurgulanmış, Birlik içerisinde bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturulması gereğinin altı çizilmiştir.

Adalet ve İçişleri alanında en önemli konulardan biri iç sınır kontrollerini kaldırmayı hedefleyen Schengen Anlaşması'dır. Schengen müktesebatı, iç sınırların kaldırılması için bir araya getirilen oldukça kapsamlı bir teknik mevzuattır. Schengen alanı, Schengen Anlaşması'nı imzalayan yedi devlet (Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Fransa, Almanya, Portekiz, İspanya) tarafından 1985 yılında oluşturulmuştur. İlgili müktesebat İngiltere ve İrlanda dışındaki üye ülkeler tarafından uygulanmaktadır. Öte yandan, bütün AB adayı ülkelerin Amsterdam Antlaşması ile AB müktesebatının bir parçası olan Schengen müktesebatına uyum sağlaması gerekmekte, Schengen dışında kalma imkanı bulunmamaktadır. Yine Schengen müktesebatının polis ve adli işbirliğini içeren önemli bir bölümünün uygulanması üyelikle başlayabilmekte, yalnızca iç sınırların kaldırılmasına yönelik uygulama üyelikten sonra gerçekleşmektedir.

Adalet ve İçişleri başlığı altında şu konular yer almaktadır:

- Schengen Eylem Planı,
- Yargı reformu,
- Verilerin korunması,
- Vize politikası,
- Dış sınırların kontrolü,
- Göç (ülkeye giriş, oturma, ülke dışına çıkarılma, yeniden kabul edilme),
- Sığınma,
- Polis işbirliği (organize suçlar),
- Terörle mücadele,
- Dolandırıcılık ve yolsuzlukla mücadele,
- Uyuşturucu madde ticareti,
- Medeni Hukuk'a ilişkin adli işbirliği,
- Ceza Hukuku'na ilişkin adli işbirliği,
- Gümrükler alanında işbirliği.